

Nd. 517. Frumvarp til laga

um fjárhagsráð, innflutningsverzlun og verðlagseftirlit.

(Lagt fyrir Alþingi á 66. löggjafarþingi 1946—47).

I. KAFLI

Um fjárhagsráð og fjárfestingu.

1. gr.

Af andvirði útflutnings hvers árs skal jafnan leggja 15% á sérstakan reikning erlendis, og skal verja því fé eingöngu til kaupa á framleiðslutækjum og til annarrar nýsköpunar í atvinnulífi þjóðarinnar.

2. gr.

Ríkisstjórnin skipar 4 manna nefnd, er nefnist fjárhagsráð. Hlutverk þess er að samræma framkvæmdir einstaklinga og almannavaldsins, meðan hinar miklu framkvæmdir í íslensku atvinnulífi standa yfir, þannig að þær verði gerðar eftir fyrirfram saminni áætlun fjárhagsráðs, er ríkisstjórnin staðfestir.

Fjárhagsráð miði störf sín við eftirfarandi:

1. Að öll framleiðslugeta sé hagnýtt til fulls og öllum verkfærum mönnum tryggð næg og örugg atvinna.
2. Að öllum vinnandi mönnum, og þó sérstaklega þeim, er stunda framleiðsluvinnu til sjávar og sveita, séu tryggðar réttlátar tekjur fyrir vinnu sína, en komið i veg fyrir óeðlileg sérréttindi og spákaupmennsku.
3. Að neytendur eigi kost á að kaupa neyzluvörur sínar og framleiðendur rekstrarvörur sínar á hagkvæmasta hátt og vörukaup til landsins og vörudreifing innanlands gerð eins ódýr og hagkvæm og frekast er unnt.
4. Að áframhald verði á öflun nýrra og fullkominna framleiðslutækja til landsins, eftir því sem gjaldeyrisástaður og vinnuafli leyfir frekast, enda verði tryggt fé til framkvæmdanna jafnóðum.
5. Að byggðar verði verksmiðjur og iðjuver til þess að vinna sem mest og bezt úr öllum framleiðsluvörum til lands og sjávar, þannig, að þær séu seldar úr landi eins fullunnar og frekast er kostur, og við staðsetningu verksmiðjanna verði tekið tillit til hvors tveggja í senn framleiðsluskilyrða og atvinnuþarfa einstakra byggðarlaga.
6. Að atvinnuvegir landsmanna verði reknir á sem hagkvæmastan hátt á arðbærum grundvelli og stöðvist ekki vegna verðbólgu og dýrtíðar.
7. Að húsnæðisskortri og heilsuspillandi íbúðum, hvar sem er á landinu, verði útrýmt með byggingu hagkvæmra íbúðarhúsa.

3. gr.

Fjárhagsráð semur fyrirfram fyrir ár hvert áætlun um heildarframkvæmdir. Fyrir yfirstandandi ár semur ráðið áætlun þessa svo fljótt sem auðið er og að svo miklu leyti sem við verður komið.

Í áætlun þessari skal gerð grein fyrir kostnaði við hverja framkvæmd, svo og með hverjum hætti fjár skuli aflað, enda skal kveða á um það, í hverri röð framkvæmdir skuli verða, svo að vinnuafli og fjármagn hagnýtist þannig, að sem mest not verði að.

Enn fremur semur fjárhagsráð fyrir ár hvert heildaráætlun um útflutning og innflutning þess árs, magn og verðmæti. Skal áætlun þessi miðast við það, að hagnýta sem bezt markaðsmöguleika og fullnægja sem hagkvæmast innflutningsþörf landsmanna.

4. gr.

Fjárhagsráð leitar samvinnu um samning heildaráætlunar við opinberar stofnanir, félög og einstaklinga, sem framleiðslu, verzlun, iðnað eða annan atvinnurekstur hafa með höndum, er fjárfestingu þarf til. Skulu þessir aðilar senda fjárhagsráði fyrir þann tíma, er það ákveður, áætlun um stofnfjárþörf sína, lánsfjárþörf, gjaldeyrisþörf og vinnuafliþörf.

Enn fremur skal fjárhagsráð hafa samvinnu við lánsstofnanir í landinu um samning fjárfestingaráætlunar, og ber þeim að skýra fjárhagsráði frá fjármagni því, er þær hafa yfir að ráða. Nú telur fjárhagsráð eigi nægilega séð fyrir fjárþörf fyrirtækja, er það telur nauðsyn til að stofnsetja, og skal það þá leita samvinnu við ríkisstjórn, lánsstofnanir og aðra aðila, er hlut gætu átt að máli, um fjáröflun til þessara fyrirtækja.

5. gr.

Til hvers konar fjárfestingar einstaklinga, félaga og opinberra aðilja, hvort seni er til stofnunar nýs atvinnurekstrar, til aukningar á þeim, sem fyrir er, húsbýgginga eða annarra mannvirkja þarf leyfi fjárhagsráðs og gildir þetta einnig um framhald þeirra framkvæmda, sem þegar eru hafnar.

Þó skal ákveðið í reglugerð, að tiltekna minniháttar framkvæmdir séu heimilá án fjárfestingarleyfis. Nánari ákvæði um fjárfestingarleyfi séu sett í reglugerð.

6. gr.

Jafnhliða því sem fjárhagsráð semur áætlun þá um heildarframkvæmdir, er áður greinir, skal það og gera sérstaka áætlun um framkvæmdir ríkisins áður en fjárlög eru samin ár hvert, og sé við samningu þeirrar áætlunar, er ríkisstjórnin og Alþingi geti haft til hliðsjónar, stefnt að því að tryggja landsmönnum öllum næga atvinnu, en koma jafnframt í veg fyrir ofpenslu.

7. gr.

Fjárhagsráð og þeir aðilar, er það felur umboð til þess, hafa með höndum framkvæmd áætlunarinnar, veiting fjárfestingarleyfa, innflutningsleyfa, gjaldeyrisleyfa og verðlagseftirlit, sbr. II. og III. kafla laga þessara.

8. gr.

Fjárhagsráð skal beita sér fyrir samvinnu atvinnurekenda og verkamanna um bættu aðstöðu verkafólks á vinnustöðum, betri hagnýtingu vinnuafls og aukin vinnuafköst.

Fjárhagsráði er heimilt að leggja fyrir vinnumiðlunarskrifstofur landsins, að láta fara fram skrásetningu verkafólks almennt eða í einstökum starfsgreinum á þeim tíma og eftir þeim reglum, er fjárhagsráð ákveður.

9. gr.

Ríkisstjórnin í heild hefur yfirstjórn fjárhagsráðs og tekur ákvarðanir um höfuðatriði og sker úr um ágreiningsmál, sem einhver fjárhagsráðsmaður skýtur til hennar.

Ríkisstjórnin setur með reglugerð ákvæði um skipan, stjórn og starfssvið hinna einstöku deilda fjárhagsráðs, að fengnum tillögum þess.

II. KAFLI

Um innflutning og gjaldeyrismeðferð.

10. gr.

Fjárhagsráð starfrækir innflutnings- og gjaldeyrisdeild, er einnig hefur með höndum verðlagseftirlit.

11. gr.

Engar vörur má flytja til landsins, nema að fengnu innflutnings- og gjaldeyrisleyfi. Frá þessu getur fjárhagsráð gefið undanþágu með auglýsingu, að fengnu samþykki ríkisstjórnarinnar.

Innflutnings- og gjaldeyrisdeild er heimilt, ef nauðsyn krefur, að ákveða vöruskömmtun, að fengnu samþykki fjárhagsráðs.

12. gr.

Hlutverk innflutnings- og gjaldeyrisdeildar er að framkvæma í umboði fjárhagsráðs og í samráði við það heildaráætlun þá, er gera ber samkvæmt 3. gr., þar í innifalið:

1. Að úthluta til innflytjenda innflutningi á þeim vörum, sem háðar eru leyfisveitingum, og setja þau skilyrði um hann, sem nauðsynleg kunna að vera vegna viðskiptasamninga eða af öðrum ástæðum.

Sé úthlutun leyfanna við það miðuð, að verzlunarkostnaður verði sem minnstur. Reynt verði, eftir því sem frekast er unnt, að láta þá sitja fyrir innflutningsleyfum, sem bezt og hagkvæmust innkaup gera og sýna fram á, að þeir selji vörur sínar ódýrast í landinu.

2. Að ráðstafa gjaldeyri til vörukaupa erlendis fyrir þær vörur, sem eigi eru háðar innflutningsleyfi, svo og til annarra nauðsynja.

3. Að ráðstafa, ef því þykir nauðsyn bera til, farmrými í skipum, er annast eiga vöruflutninga til landsins og eru eign íslenzkra aðila eða á vegum þeirra.
4. Að fara með verðlagsáskvarðanir og verðlagseftirlit.
5. Að fara með vöruskömmun eftir því, sem ákveðið verður.

13. gr.

Engan gjaldeyri má láta af hendi án leyfis innflutnings- og gjaldeyrisdeildar, nema séu greiðslur vegna ríkissjóðs og banka eða vextir og afborganir bæjar- og sveitarfélaga. Landsbanki Íslands og Útvegsbanki Íslands h.f. hafa einir kauprétt á erlendum gjaldeyri.

Þeim gjaldeyri, sem bankarnir kaupa, skal skipt milli Landsbanka Íslands og Útvegsbanka Íslands h.f. þannig, að hinn siðarnefndi fái einn þriðja hluta gjalds eyris, ef hann óskar, fyrir innkaupsverð, hlutfallslega af hverri mynt, sem keypt er á mánuði hverjum. Hlutfalli því, sem hvor banki fær, getur ríkisstjórnin breytt, ef báðir bankarnir samþykkja. Enginn hefur rétt til að selja erlendan gjaldeyri nema Landsbanki Íslands og Útvegsbanki Íslands h.f. Þó er pósthjórnninni heimil slík verzlun innan þeirra takmarka, sem ríkisstjórnin setur.

Bannað er að flytja íslenzkan eða erlendan gjaldmiðil úr landi nema nauðsynlegan farareyri eftir reglum, sem ríkisstjórnin setur.

14. gr.

Hver sá, sem innflutningsleyfi eða gjaldeyrisleyfi fær, greiði fjárhagsráði $\frac{1}{2}\%$ af fjárhæð þeirri, sem leyfið hljóðar um, þó aldrei minna en 1 krónu fyrir hvert einstakt leyfi. Skal gjaldi þessu varið til að standast kostnað af fjárhagsráði og framkvæmd þessara laga. Leyfisgjaldið greiðist við afhendingu leyfanna.

III. KAFLI

Um verðlag.

15. gr.

Innflutnings- og gjaldeyrisdeild skal í umboði fjárhagsráðs og í samráði við það, hafa með höndum eftirlit með öllu verðlagi og skal miða verðlagsáskvarðanir við þörf þeirra fyrirtækja, sem hafa vel skipulagðan og hagkvæman rekstur. Hefur deildin, bæði af sjálfsdáðum og að fyrirlagi fjárhagsráðs eða ríkisstjórnar, vald og skyldu til að ákveða hámarksverð á hvers konar vörur og verðmæti, þar á meðal hámark álagningar, umboðslauna og annarrar þóknunar, sem máli skiptir um verðlag í landinu. Svo getur innflutnings- og gjaldeyrisdeild úrskurðað um aðra kostnaðarliði, sem máli skipta um verðlagningu á vörum. Þá getur og innflutnings- og gjaldeyrisdeild ákveðið gjöld fyrir flutning á landi, sjó og í lofti, þar með talin farmgjöld og afgreiðslugjöld, enn fremur greiðslur til verkstæða og annarra verkataka fyrir alls konar verk, svo sem pípu- og raflagningar, smíðar, málningu og veggfóðrun, saumaskap, prentun og því um líkt. Þá getur innflutnings- og gjaldeyrisdeild og ákveðið hámarksverð á greiðasölu, veitingum, fæði, snyrtingu, fatapressun og aðgöngumiðum að almennum skenmtunum og öðru slíku. Ákvæði þessarar greinar taka ekki til vörutegunda, sem verðlagðar eru samkvæmt sérstökum lögum, né til vöru, sem seld er úr landi, eða launa fyrir verk, sem ákveðin hafa verið með samningum stéttarféлага.

16. gr.

Ríkisstjórnin skipar, að fengnum tillögum fjárhagsráðs, verðlagsstjóra, sem gerir tillögur til innflutnings- og gjaldeyrisdeildar um verðlagsákvæði og hefur á hendi framkvæmd þeirra og eftirlit með, að þeim sé hlýtt. Hann skipar trúnaðarmenn um land allt til verðlagseftirlits. Hann hefur á hendi allan daglegan rekstur í sam-

bandi við verðlagseftirlitið. Ef upp ris ágreiningur um skilning á verðlagsákvæðum, sker innflutnings- og gjaldeyrisdeild úr.

Þeir, sem með verðlagseftirlit fara samkvæmt lögum þessum, geta krafist hvern sem er allra þeirra upplýsinga, skýrslna og annarra gagna, er þeir telja nauðsynleg í starfi sínu.

17. gr.

Í innflutnings- og gjaldeyrisdeild ræður afl atkvæða, og eru úrskurðir hennar og ályktanir fullnaðarúrslit einstakra verðlagsmála. Þó má taka mál til meðferðar af nýju, ef ástæður hafa breytt eða nýjar skýrslur komið fram, er máli skipta.

18. gr.

Sala á vörum milli heildverzlana innbyrðis eða smásöluverzlana innbyrðis (keðjuverzlun) er bönnuð, nema slík verzlun sé gerð án álagningar eða heildar-álagning vörunnar sé innan þeirra takmarka í heildsölu og smásölu, sem heimiluð er. Bannað er að halda vörum úr umferð í því skyni, að fá hærri verzlunarhagnað af þeim síðar.

19. gr.

Allar verðlagsákvæðanir, sem samþykktar eru af innflutnings- og gjaldeyrisdeild, skulu birtar af verðlagsstjóra þegar í stað, og ganga þær í gildi jafnskjótt og gilda, þar til öðruvísi er ákveðið. Ákvæðanir skulu birtar á þann hátt, að þær verði kunnar almenningi á því verðlagssvæði, er þær ná til.

20. gr.

Eftir gildistöku þessara laga, má verðlag ekki hækka á neinu því, sem háð er verðlagseftirliti, samkvæmt 14. gr., nema með leyfi innflutnings- og gjaldeyrisdeildar.

IV. KAFLI

Almenn ákvæði.

21. gr.

Fjárhagsráðsmönnum, innflutnings- og gjaldeyrisdeildarmönnum, verðlagsstjóra, og starfsmönnum þessara aðila er bannað, að viðlagðri ábyrgð eftir ákvæðum almennra hegningarlaga um opinbera starfsmenn, að skýra óviðkomandi mönnum frá þeim atriðum, er þeir verða áskynja um af skýrslum þeim, sem látnar eru í té samkvæmt lögum þessum, að því leyti, sem þau varða einstaka menn eða einstök fyrirtæki.

22. gr.

Hver sá, er vanrækir að láta fjárhagsráði, innflutnings- og gjaldeyrisdeild eða embættismönnum þeim, sem þessir aðilar til þess setja, í té skýrslur þær, sem honum er skylt að gefa samkvæmt ákvæðum laga þessara, skal sæta 20—200 kr. dagsektum. Sá, sem gefur sömu aðilum rangar skýrslur, skal sæta refsingu samkvæmt ákvæðum 15. kafla almennra hegningarlaga.

Brot gegn ákvæðum laga þessara og reglum settum samkvæmt þeim, varða sektum allt að 200 þús. kr. Ef miklar sakir eru eða ef brot er ítrekað, má svipta sökunaut atvinnurétti. Upptaka eigna samkvæmt 69. gr. almennra hegningarlaga skal og heimil vera.

23. gr.

Kostnaður við framkvæmd laga þessara greiðist úr ríkissjóði, að svo miklu leyti sem tekjur fjárhagsráðs hrökkva ekki til.

24. gr.

Fjárhagsráð hefur rétt til þess að ráða sérfræðinga og annað starfsfólk í þjónustu sína.

25. gr.

Með reglugerð setur ríkisstjórnin nánari ákvæði um framkvæmd laga þessara.

26. gr.

Mál út af brotum á lögum þessum fara að hætti opinberra mála.

27. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi. Jafnframt falla úr gildi lög nr. 3 13. febr. 1943, um verðlag, lög nr. 62 27. nóv. 1944, um nýbyggingarráð, lög nr. 117 31. des. 1945, um breyting á lögum nr. 62 27. nóv. 1944, um nýbyggingarráð, lög nr. 91 30. nóv. 1945, um innflutning og gjaldeyrismeðferð, lög nr. 88 30. nóv. 1946, um breyting á lögum nr. 91 30. nóv. 1945, um innflutning og gjaldeyrismeðferð, og lög nr. 2 31. jan. 1947, um breyting á lögum nr. 91 30. nóv. 1945, um innflutning og gjaldeyrismeðferð, svo og önnur lög, er kunna að koma í bág við lög þessi.

Ákvæði til bráðabirgða.

Þegar lög þessi hafa öðlzt gildi, falla niður umboð nýbyggingarráðs og viðskiptaráðs og starfsmanna þeirra, þó ekki fyrr en ríkisstjórnin hefur skipað svo fyrir.

Athugasemdir við lagafrumvarp þetta:

Frv. þetta er flutt og samið í samræmi við samning þann, er gerður var um myndun núverandi ríkisstjórnar.

Hér á landi hefur á undanförunum árum farið fram mjög ör og mikil fjárfesting á ýmsum sviðum, og hefur sú reynsla, sem af því hefur fengizt, fært mönnum heim sanninn um, að nauðsynlegt sé að hafa nokkurn hemil á fjárfestingunni og skipuleggja hana, til þess að tryggja það, að vinnuafli og fjármunum landsmanna verði varið til nauðsynlegra framkvæmda og framleiðslustarfsemi, svo að hin mikla aukning framleiðslutækja, sem þegar er orðin og ráðstafanir hafa verið gerðar til, að verði, geti komið þjóðinni að fullum notum.

Slíkt verður þó naumast gert, nema hið opinbera hafi um það ihlutun, og er það í beinu framhaldi af því frumkvæði, sem ríkisstjórnin og Alþingi hafa haft um aukningu framleiðslutækja í landinu. Þessu marki verður bezt náð með því að samræma framkvæmdir einstaklinga og almannavaldsins til þess að koma á samvinnu milli þessara aðila, en hindra taumlaust kapphlaup, sem leitt gæti til ófarnaðar.

Er því í frv. lagt til, að ríkisstjórnin skipi 4 manna nefnd, er nefnist fjárhagsráð. Fleiri tillögur um skipun ráðsins komu fram innan ríkisstjórnarinnar, og verða þær nánar athugaðar við meðferð málsins á Alþingi. Er ráðinu ætlað það höfuðhlutverk að semja heildaráætlun um það, hvernig og á hvaða hátt skuli festa íslenskt fjármagn í framkvæmdum og koma því á, að samræmdar verði framkvæmdir almannavaldsins og einstaklinga, þannig að þær verði unnar eftir fyrir fram saminni áætlun.

Á þennan hátt er ætlunin, að hagnýting vinnuafls og fjármagns verði sem hagkvæmust og þannig, að full stund verði lögð á framleiðslu útflutningsafurða til þess að afla erlends gjaldeyris og á önnur þau verkefni, er að henni líta. Enn fremur verði haldið áfram, eftir því sem frekast er unnt, að bæta aðbúð landsmanna, svo sem með byggingum íbúðarhúsa við almenningshæfi, svo og með byggingum þeim, sem nauðsyn er á í sambandi við aukna heilsuvernd og menningarstarfsemi.

Eins og nú er háttað er engin trygging fyrir því, að fjármunirnir eða vinnuaflið sé fyrst og fremst notað í þessu skyni, en með því að hafa vald á fjárfestingunni og semja áætlun fyrir fram um framkvæmdirnar, er til þess ætlazt, að þessu marki verði náð betur en ella.

Við Íslendingar erum fáir og byggjum stórt land. Flest lífsþægindi verða okkur því hlutfallslega dýrari en í þétthbyggðari löndum. Til þess að geta haldið og aukið

við þau lífsgæði, sem við nú höfum, þeirri menningarstarfsemi, sem lög mæla fyrir um, samgöngum, símakerfi, rafveitum og öðru slíku, þarf hver landsmaður að afkasta meira verki en íbúar þéttbyggðari landa. Hver maður þarf að hafa tækifæri til að neyta allra vitsmuna sinna og orku, til þess að unnt sé að halda uppi mannsæmandi lífi í landinu. Þegar af þeim ástæðum er okkur nauðsynlegt, að öll framleiðslugeta sé hagnýtt að fullu og öllum verkfærum mönnum tryggð næg og örugg atvinna, en þeim, sem misst hafa hluta af verk hæfni sinni, vinna við sitt hæfi.

Þá er og nauðsynlegt, að áframhald verði á öflun nýrra framleiðslutækja til landsins og að byggðar verði verksmiðjur og iðjuver til þess að vinna sem mest úr framleiðsluvörum okkar til sjávar og sveita. Þá hefur og komið í ljós, að einstök byggðarlög hafa eigi nægilegt fjármagn til umráða til þess að koma upp hjá sér nægilegum atvinnutækjum til þess að hagnýta framleiðsluskilyrði og vinnuafl. Eru því í frumvarpinu ákvæði um, að tekið skuli tillit til framleiðsluskilyrða og atvinnuþarfar einstakra byggðarlaga, þegar atvinnutækjum er ákveðinn staður. Jafnframt verður að sjálfsgöngu að gæta þess, að atvinnuvegir landsmanna verði reknir á hinn hagkvæmasta hátt og á arðbærum grundvelli, en stöðvist ekki vegna verðbólgu og dýrtíðar.

Einn þáttur baráttunnar gegn dýrtíðinni er sá að koma verzlun með innfluttar vörur í hagkvæmara horf en verið hefur, þannig að verðlagsákvæði og innflutningsleyfi verði notuð til þess að hvetja menn til ódýrra innkaupa og til þess að gera dreifingu vörunnar innanlands eins hagkvæma og frekast er unnt. Eru því með frumvarpi þessu sett ákvæði hér að lútandi. Þá hefur komið í ljós, að tvískipting innflutningsleyfa er mjög erfið í framkvæmd, og enn fremur verður að teljast nauðsynlegt við samningu heildaráætlunar um framkvæmdir, vegna þess hve háðir við erum útflutningsverzlun og gjaldeyrisþörf, að þeir, sem áætlunina gera og eiga að framkvæma hana, hafi einnig yfirstjórn innflutningsmála. Er því gert ráð fyrir í frv., að fjárhagsráð taki við störfum nýbyggingarráðs og viðskiptaráðs. Auk þess sem heppilegt virðist að sameina þessi störf, ætti að sparast nokkurt fé við sameininguna. Verður eigi fjöl-yrt frekar um frv. í heild, en athugaðar einstakar greinar, eftir því sem ástæða þykir til.

Um 1. gr.

Þar eru tekin upp nügildandi lagaákvæði um, að jafnan skuli leggja 15% af andvirði útflutnings hvers árs á sérstakan reikning erlendis, er varið sé eingöngu til kaupa á framleiðslutækjum. Verður að telja rétt að halda þessu lagaákvæði, þar eð landsmönnum fjölgar árlega og fólksfjölgunin krefst nýrra verkefna, svo að almenn atvinna haldist í landinu.

Um 2. gr.

Í grein þessa eru tekin ýmis höfuðatriði stefnu núverandi ríkisstjórnar, og vísast um hana til hinnar almennu greinargerðar hér að framan.

Um 3. gr.

Hér eru í stórum dráttum sett ákvæði um, hversu haga skuli áætlun þeirri, sem um getur í 1. gr. Þar eð þegar er komið á þriðja mánuð þessa árs, er augljóst, að eigi verður samin áætlun fyrir allt þetta ár. Hins vegar verða menn hið allra fyrsta að gera sér grein fyrir, hversu haga skuli framkvæmdum og innflutningi með tilliti til úrslita þeirra verzlunarsamninga, sem nú standa yfir. Þó virðist nauðsynlegt og leiða af því, er áður segir, að ákveða þurfi, í hvaða röð framkvæmdir skuli unnar og með hvaða hætti fjár skuli aflað til framkvæmda, að svo miklu leyti sem það er eigi lagt fram af einstaklingum.

Um 4. gr.

Hér er gert ráð fyrir, að fjárhagsráð leiti samvinnu um samningu áætlunarinnar við aðila þá, sem atvinnurekstur hafa með höndum, hvort heldur eru opinberar stofnanir, félög eða einstaklingar, og enn fremur við lánsstofnanir í landinu. Þar sem hér er um algert nýmæli að ræða og mjög mikilsvert fyrir framtíð þjóðarinnar, að vel takist um framkvæmdina, verður ákvæði þetta að teljast nauðsynlegt.

Um 5. gr.

Rétt þykir að fastákveða, að leyfi þurfi til fjárfestingar samkvæmt því, sem áður segir. Hins vegar mun vera nokkuð mismunandi, hver takmörk þarf að setja um það, sem laust er látið, eftir því um hvaða tegund framkvæmda er að ræða, og þykir því rétt að ákveða um það í reglugerð.

Um 6. gr.

Þar eð fjárfesting ríkisins sjálfs og framkvæmdir hafa undanfarin ár verið mjög miklar, verður eigi komið hjá að hafa þær með í heildaráætlun, og verður að teljast rétt að haga þeim þannig að draga úr þeim, þegar atvinnulífið stendur í blóma við að framleiða útflutningsverðmæti, en auka þær verulega, þegar hið gagnstæða á sér stað, í því skyni að tryggja landsmönnum öllum atvinnu, en koma í veg fyrir ofpenslu.

Um 7. gr.

Gera verður ráð fyrir, að fjárhagsráð geti eigi sjálft annað þeim störfum, er undir það heyra, og er því með greininni gefin heimild til að fela ýmis störf öðrum eftir umboði.

Um 8. gr.

Til þess að starf fjárhagsráðs nái tilgangi sínum, þarf óefað samvinnu sem allra flestra þegna þjóðfélagsins og þá eigi sízt atvinnurekenda og verkamanna, einkum hvað viðvikur bættri aðbúð á vinnustöðvum, hagnýtingu vinnuaflsins og auknum vinnuafköstum. En allt þetta kemur til greina, þegar við þurfum að keppa við aðrar þjóðir um sölu á afurðum okkar erlendis, jafnhliða og við viljum neyta allra kraftra til þess að halda þeim lífskjörum, er við nú höfum, og bæta þau, þegar færi gefst.

Ákvæði greinarinnar um skrásetning verkafólks er nauðsynlegt til þess að hafa jafnan yfirlit um hagnýtingu vinnuaflsins.

Um 9. gr.

Þarfnast ekki skýringa.

Um 10. gr.

Sjá skýringu við 7. gr.

Um 11. gr.

Innflutningur matvöru má teljast hafa verið frjáls undanfarið, og þykir því rétt að leyfa undanþágu frá höfuðreglu greinarinnar með reglugerð eða auglýsingu.

Um 12. gr.

Greinin er samhljóða gildandi ákvæðum, eftir því sem við getur átt. Þó er þar sú nýbreytni upp tekin, að miða skal úthlutun innflutningsleyfa við það, að verzlunar-kostnaður verði sem minnstur og að reynt verði, eftir því sem frekast er unnt, að láta þá sitja fyrir innflutningsleyfum, sem bezt og hagkvæmust innkaup gera og sýna fram á, að þeir selji vörur sínar ódýrast í landinu. Vísast til þess, er áður segir um þetta atriði.

Um 13., 14., 15. og 16. gr.

Samhljóða gildandi lögum, eftir því sem við getur átt.

Um 17. gr.

Hér er sú breyting ger, að afl atkvæða ræður úrslitum, en eigi er þess krafizt, að deildin sé fullskipuð til að vera ályktunarfær.

Um 18., 19. og 20. gr.

Samhljóða gildandi ákvæðum að mestu.

21., 22., 23., 24., 25., 26. og 27. gr.

þarfnast ekki skýringa.